

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **S. A.**, zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 1. 2021, č. j. 30 A 92/2020 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 10. 2020, č. j. CPR-31792-3/ČJ-2020-930310-V242, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 9. 2020, č. j. KRPH-72895-27/ČJ-2020-050022-SV. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně uložil žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 a § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovil mu dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 let, a současně mu stanovil lhůtu vycestování z území České republiky do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji zamítl rozsudkem ze dne 4. 1. 2021, č. j. 30 A 92/2020 - 19.

[3] Krajský soud v odůvodnění rozsudku nesouhlasil s výkladem žalobce, že k naplnění důvodu vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců může dojít jenom tehdy, pokud zde je hrozba, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, pouze do budoucna. Tedy nikoliv, pokud již cizinec před vydáním rozhodnutí o vyhoštění závažným způsobem veřejný pořádek narušil. Takový výklad uvedené zákonné normy je podle krajského soudu absurdní, neboť odporuje jejímu smyslu a účelu. Tím je ochrana veřejného pořádku na území České republiky před osobami, které jsou způsobilé jej závažným způsobem narušit. Pokud tedy stačí k vyhoštění takové osoby z území České republiky již pouhá hrozba takového jejího jednání, tím spíše umožňuje toto zákonné ustanovení vyhoštění osoby, která již tuto hrozbu fakticky naplnila, tedy závažného porušení veřejného pořádku se již k okamžiku vydání rozhodnutí o vyhoštění dopustila. Krajský soud neměl pochyb o tom, že důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, představovalo zjištění správních orgánů, že žalobce je zařazen do informačního systému smluvních států ode dne 10. 1. 2020 (platnost záznamu je do 10. 1. 2023) jako nežádoucí osoba podle čl. 24 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ze dne 20. 12. 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II). Již existence této skutečnosti sama o sobě odůvodňovala vyhoštění žalobce z území České republiky podle § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců.

[4] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku žalobce, že rozhodnutí o správním vyhoštění nepřiměřeným způsobem zasáhlo do jeho soukromého a rodinného života. Podle názoru krajského soudu se žalovaný otázkou přiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce zabýval způsobem přezkoumatelným a dostatečným vzhledem k obsahu žalobcových tvrzení. S jeho závěry se krajský soud ztotožnil. Pokud žalobce chtěl, aby správní orgány tuto jeho námitku posuzovaly důkladněji, měl s takovým tvrzením přijít jednak dříve, hlavně ale měl podrobně rozvést, v čem konkrétně onu nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života spatřuje. Nebylo povinností žalovaného coby odvolacího orgánu, aby jej za tím účelem vyzýval k doplnění odvolání, které jinak žádné vady podání, které by bylo nutné odstranit, nevykazovalo. Ve shodě se žalovaným krajský soud konstatoval s ohledem na popsání okolností, kdy se žalobce v řízení před správním orgánem I. stupně o nějaké své dlouhodobé družce vůbec nezmínil a žádné překážky pro svůj návrat do vlasti neshledával, po rozhodnutí o vyhoštění vznesl pouze obecné odvolací tvrzení o existenci přítelkyně, kterou zná již dlouho a velmi dobře jim to funguje, a teprve následně jeho zástupkyně konkrétně označila osobu jeho družky, že má tento postup žalobce za účelový a nevěrohodný, vedený snahou najít alespoň nějaké v úvahu přicházející důvody pro zpochybnění vyhošťujícího rozhodnutí.

III.

pokračování

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítal, že správní orgán I. stupně zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, když neuvedl, jakým svým jednáním *do budoucna* by mohl stěžovatel závažným způsobem narušit veřejný pořádek, pokud se v době zahájení správního řízení o správním vyhoštění narušení veřejného pořádku již dopustil. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí pouze uvedl, v čem spatřuje narušení veřejného pořádku stěžovatelem (překročení státní hranice v době platnosti opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 26. 5. 2020, č. j. MZDR 20588/2020-4/MIN/KAN, vydaného k ochraně před zavlečením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2, a zařazení stěžovatele do SIS II jako nežádoucí osoby). Správní orgán I. stupně pak neuvedl nic jiného než, že jednání, kterého se měl stěžovatel dopustit, charakterizuje jako „narušení veřejného pořádku“. K tomu, aby bylo ovšem jednání vytýkané stěžovateli možné podřadit pod výše uvedenou právní normu, je však nutné, aby správní orgán definoval „do budoucna“ hrozbu plynoucí z počínání stěžovatele, za splnění podmínky, že tato hrozba, resp. její realizace musí představovat závažné narušení veřejného pořádku, ne „prosté“ narušení veřejného pořádku. Zařazení stěžovatele do SIS II jako nežádoucí osoby samo bez dalšího nemůže obstát pro užití uvedené právní kvalifikace, resp. samotné jeho zařazení do SIS II nemusí nutně znamenat hrozbu narušení veřejného pořádku do budoucna. Podle názoru stěžovatele tedy správní orgán I. stupně nesprávně aplikoval v jeho případě § 119 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, což může mít bezpochyby vliv na délku výměry doby, po níž stěžovateli nebude umožněn vstup na území členských států EU.

[7] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem krajského soudu uvedeným v bodech 34-37 napadeného rozsudku. V této souvislosti poukázal na to, že řízení o správním vyhoštění je řízením zahajovaným z moci úřední a je tedy především povinností správního orgánu I. stupně zjišťovat stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a poučovat účastníky řízení ve smyslu § 4 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o jejich právech. Jestliže je správní orgán I. stupně povinen zjišťovat, zda jím vydávané rozhodnutí je způsobilé zasáhnout do práva na soukromý život, je povinen v těchto intencích účastníka řízení poučit a vést jej k tomu, aby svá práva mohl uplatnit. Za situace, kdy řízení o správním vyhoštění nepodléhá koncentraci řízení, pak v případě, kdy stěžovatel sdělil správnímu orgánu, byť v odvolacím řízení, že má partnerský vztah s občankou České republiky, byl žalovaný povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[8] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí správních orgánů a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení. V doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 3. 2021 dále navrhl, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že způsob rozhodování krajského soudu nehodlá blíže komentovat a odkázal na spisový materiál, který byl v řízení o správním vyhoštění shromážděn.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Správní soudy poskytují na návrh ochranu veřejným subjektivním právům (§ 2 a § 5 s. ř. s.). Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumává soud napadené výroky v mezích žalobních bodů. Smyslem uvedení žalobních bodů [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] je jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS). S ohledem na dispoziční zásadu krajský soud správně omezil svůj přezkum jen na otázky položené stěžovatelem.

[13] Stěžovatel podal dne 9. 11. 2020 žalobu proti rozhodnutí o uložení správního vyhoštění, která obsahovala dvě žalobní námitky. Stěžovatel měl jednak za to, že správní orgán I. stupně nesprávně aplikoval § 119 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, protože neuvedl, jakým svým jednáním do budoucna by mohl stěžovatel závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Druhá námitka se týkala toho, že stěžovatel má na území České republiky družku, občanku České republiky, což je okolnost významná z hlediska posouzení zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do jeho soukromého života. Podle názoru stěžovatele porušily správní orgány povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť stěžovatele nevyzvaly k prokázání jeho tvrzení, resp. nezjistily, zda stěžovatel skutečně je či není rodinným příslušníkem občana České republiky ve smyslu §15a zákona o pobytu cizinců.

[14] Z obsahu žaloby je tak zřejmé, že stěžovatel nezpochybnil další správními orgány výslovně uvedený důvod jeho vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let, pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn.*

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 9. 2017, č. j. 2 Azs 236/2017 - 36, konstatoval, že „*I v případě, kdy by v rámci jednoho konkrétního rozhodnutí o zajištění bylo žalovaným uplatněno více důvodů zajištění dle § 46a odst. 1 zákona o azylu zároveň, přičemž by v rámci následně iniciovaného soudního přezkumu takového rozhodnutí byl pouze jeden z těchto důvodů shledán neopodstatněným, rozhodnutí o zajištění jako celek by obstálo, neboť by byl naplněn alespoň jeden z důvodů zajištění a zajištění by tak nebylo lze označit za nezákonné.*“ I přesto, že se citovaný rozsudek týká zajištění cizince podle zákona č. 325/1999 Sb., o

pokračování

azyly, obecné závěry v něm uvedené lze obdobně aplikovat i na správní vyhoštění podle § 119 zákona o pobytu cizinců.

[16] Stěžovatel v souladu s § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. vymezil, z jakých důvodů považuje výrok rozhodnutí za nezákonný. Posouzení tohoto (prvního) žalobního bodu však nemohlo mít vliv na výsledek správního řízení, neboť zůstal jeden žalobou nezpochybněný důvod rozhodnutí, o který se opírá celý jeho výrok. I kdyby tedy krajský soud shledal jeden ze dvou správním orgánem uplatněných důvodů vyhoštění stěžovatele neopodstatněným, výrok rozhodnutí o uložení správního vyhoštění by obstál. Účelem správního soudnictví je rozhodovat ve věcech, které mají dopad do subjektivních práv fyzických a právnických osob, zcela jistě se nejedná o „soudnictví pro soudnictví“. Mají-li správní soudy poskytovat efektivní ochranu v přiměřeném čase, musejí se materiálně zabývat pouze věcmi, které mají skutečný dopad do postavení žalobců. Pokud by byly soudy nuceny materiálně přezkoumávat každou žalobní námitku i v případě, že zjevně nemůže ovlivnit výsledek správního řízení, mohlo by to vést až k ochromení soudní kontroly správních orgánů. Takový stav je nežádoucí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 8 Azs 59/2018 – 59).

[17] Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s názorem krajského soudu, že jedinou relevantní žalobní námitkou tak zůstala námitka stěžovatele, že správní orgány nepostupovaly v souladu § 3 správního řádu ve vztahu k jím tvrzeným skutečnostem svědčícím o tom, že rozhodnutí o správním vyhoštění nepřiměřeným způsobem zasáhlo do jeho soukromého a rodinného života. Uvedená námitka totiž zpochybňuje zákonnost správního rozhodnutí jako celku a lze ji tak vztáhnout k oběma zákonným důvodům stěžovatelova vyhoštění.

[18] S ohledem na výše uvedené se zdejší soud věcně nezabýval první stížní námitkou, která se týkala nesprávné aplikace § 119 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ze strany správního orgánu I. stupně, neboť je nadbytečné se materiálně vyjadřovat k závěrům, ačkoliv by jejich korekce či změna nemohla žádným způsobem zasáhnout do právního postavení stěžovatele.

[19] Podstatou dalších kasačních námitek je tvrzení stěžovatele, že správní orgány při rozhodování nevycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci a že posouzení otázky jeho partnerského vztahu k občance České republiky mělo být předmětem podrobného dokazování, které správní orgány neprovedly. Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčil. Provedené dokazování je podle jeho názoru nutno považovat za dostatečné a odpovídající charakteru a obsahu tvrzení, která stěžovatel správním orgánům předestřel v předcházejícím řízení.

[20] Stěžovatel v řízení před správním orgánem I. stupně, v němž byl opakovaně vyslýchán, uvedl, že do České republiky přijel dne 27. 5. 2020 na návštěvu za svým známým, který se jmenuje R. K. a bydlí v Č. K. Vůbec se nezmínil o nějakých dalších vazbách v České republice, např. v podobě partnerského vztahu. Naopak uváděl, že není dán žádný důvod, proč by nemohl Českou republiku opustit. Na otázku, zda je ochoten vycestovat z České republiky uvedl, že rozhodnutí o vyhoštění bude respektovat a že potřebuje maximálně dva týdny k vyřízení všech záležitostí na území České republiky.

Námitku nepřiměřenosti zásahu do svého rodinného a soukromého života stěžovatel vznesl poprvé až v odvolání ze dne 9. 9. 2020 proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Učinil tak ovšem velmi obecně, když toliko uvedl: „*Mám zde přítelkyni, se kterou se znám již dlouho a funguje nám to velmi dobře. Chtěl bych tu pro ni zůstat. Myslím si, že bych měl mít šanci a právo na to zůstat s člověkem, kterého mám rád, jako každý občan.*“ Z oznámení zástupkyně stěžovatele o převzetí jeho právního zastoupení ze dne 21. 9. 2020 pak vyplynulo, že touto osobou má být M. Z. K., nar. X, státní příslušnice České republiky, která byla označena v uvedeném oznámení jako stěžovatelova družka.

[21] Stěžovatel krajskému soudu a správním orgánům v obecné rovině vytýká nedostatečně zjištěný skutkový stav věci a neopatření si potřebných podkladů. V této souvislosti je nutno poukázat na skutečnost, že sám stěžovatel v průběhu správního řízení kromě obecného tvrzení, že má na území České republiky přítelkyni, se kterou se zná již dlouho a velmi dobře jim to funguje, nic bližšího neuváděl. Stěžovatel se tak posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění domáhal pouze obecně a neuvedl, v čem konkrétně by jeho nepřiměřenost měla spočívat. Stěžovateli bylo přitom v průběhu správního řízení umožněno uplatňovat svá tvrzení a důkazní návrhy ve vztahu ke skutečnostem, které by mohly prokázat, že rozhodnutí o správním vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Této možnosti nicméně nevyužil. Správní orgány proto nepochybily, když stěžovatele nevyzvaly k upřesnění jeho vyjádření. Po správních orgánech nelze požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatřovaly důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele, tedy i ty, které by se mohly týkat nepřiměřenosti tvrzeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012 – 21, ve kterém zdejší soud uvedl, že „*ačkoli je řízení o správním vyhoštění zahajováno z moci úřední (ex officio), nelze po příslušném správním orgánu požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledával a opatřoval důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele, tj. které by se týkaly i nepřiměřenosti tvrzeného zásahu vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Je zejména na samotném cizinci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, případně o tom nabídl důkazy. Lze pouze zopakovat, že cizinec, jemuž hrozí vyhoštění, by se měl ochrany svých práv aktivně domáhat tak, aby v řízení mohlo být zjištěno a prokázáno, že chráněná práva budou realizací vyhoštění nepřiměřeně zasažena.*“ Vzhledem k tomu, že stěžovatel v průběhu správního i následného soudního řízení uváděl svá tvrzení týkající se zásahu do soukromého a rodinného života pouze v obecné rovině, bylo dokazování provedené a vyhodnocené správními orgány dostatečné, což správně vyhodnotil i krajský soud. Nejvyšší správní soud se proto s takto uplatněnou námitkou stěžovatele neztotožnil, skutková zjištění učiněná správními orgány obou stupňů pokládá s ohledem na skutkové okolnosti projednávané věci za dostačující.

[22] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se ztotožňuje s názorem krajského soudu o účelovosti tvrzení stěžovatele o jeho dlouhodobém partnerském vztahu se slečnou M. Z. K., nar. dne X. Jak vyplývá ze soudního spisu (viz čestné prohlášení ze dne 18. 3. 2021 založené na č. l. 26), uvedená osoba je dcerou paní Z. K., která byla usnesením správního orgánu I. stupně ze dne 4. 9. 2020, č. j. KRP-72895-18/ČJ-2020-050022, ustanovena tlumočnickem jazyka tureckého k provádění tlumočnických úkonů spojených

pokračování

s řízením ve věci správního vyhoštění stěžovatele. Z poučení a slibu tlumočnicka, které jsou založeny ve správním spise, přitom jednoznačně vyplývá, že tlumočnice byla poučena o tom, že podle § 11 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, tlumočnick nesmí provést tlumočnický úkon, jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti. Podle slibu tlumočnice se tato zavázala neprodleně oznámit skutečnosti, pro které by byla vyloučena (§ 11 odst. 2 citovaného zákona). Uvedená tlumočnice, která je matkou stěžovatelovy údajné dlouhodobé přítelkyně, přitom prováděla tlumočnické úkony v průběhu celého řízení před správním orgánem I. stupně, aniž by jakkoliv zpochybnila svou nepodjatost. V odvolání ze dne 9. 9. 2020 stěžovatel poprvé tvrdí, že má v České republice přítelkyni, se kterou se zná již dlouho. Dne 25. 9. 2020 je pak správnímu orgánu I. stupně doručena plná moc ze dne 16. 9. 2020, kterou dcera tlumočnice slečna M. Z. K. udělila advokátce Mgr. Martině Šamlotové, přičemž v oznámení o převzetí zastoupení je tato výslovně označena za družku stěžovatele. Uvedené skutečnosti podle názoru zdejšího soudu podstatným způsobem zpochybňují věrohodnost stěžovatelových tvrzení o existenci dlouhodobého partnerského vztahu s výše uvedenou družkou.

[23] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[25] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2021

Mgr. David Hipšr
předseda senátu